

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในบทนี้ผู้วิจัยจะกล่าวถึงผลการวิจัย การอภิปรายผลการวิจัย และข้อเสนอแนะที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย ตามลำดับดังนี้

สรุปผล

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์อยู่สองประการ คือ เพื่อสันนิษฐานช่วงเวลาภาษาไทยเริ่มมีความต่างด้านความสั้นยาวของสระกลาง e o และสระต่ำ e ɔ ประการหนึ่ง และอีกประการหนึ่งเพื่อค้นหาปัจจัยที่ทำให้เกิดความต่างของสระสั้นยาวกลุ่มนี้ โดยมีสมมุติฐานว่า ความต่างด้านความสั้นยาวของสระกลาง e o และสระต่ำ e ɔ ในภาษาไทยไม่ปรากฏก่อนสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น และการเกิดความต่างด้านความสั้นยาวของสระกลุ่มนี้มีปัจจัยสำคัญเนื่องมาจากการยืมคำภาษาต่างประเทศ

ผลของการศึกษาเป็นดังนี้

1. ช่วงเวลาที่เกิดความต่างด้านความสั้นยาวของสระกลางและสระต่ำ

ผู้วิจัยพบว่าความต่างด้านความสั้นยาวของสระแต่ละเสียงไม่ได้เกิดขึ้นในเวลาเดียวกัน ระยะเวลาที่สระกลาง e o และสระต่ำ e ɔ เกิดความต่างด้านความสั้นยาวของเสียงมีดังนี้

1.1 สระ e เกิดความต่างด้านความสั้นยาวของเสียงในสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น เอกสารฉบับแรกที่พบที่มีการปรากฏของคู่เทียบรูปสระที่ใช้แทนเสียงสระ e-ee อย่างชัดเจน คือ กฎหมายตราสามดวง ทั้งนี้ก่อนที่จะมีการปรากฏความต่างของสระสั้นยาว e-ee นั้น

ในสมัยอยุธยาและสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้นมีการปรากฏแปรของรูปเขียน < -x > และ < ^เ-x > ในคำเดียวกันมาบ้างแล้ว ต่อมาในสมัยรัตนโกสินทร์ตอนกลางคำส่วนมากที่เคยใช้รูปเขียนแปรได้ เปลี่ยนไปใช้รูปเขียนรูปใดรูปหนึ่งเพียงรูปเดียว และปรากฏคำที่เป็นคู่เทียบรูปสระแบบ < ^เ-x > - < -x > จำนวนมาก ซึ่งแสดงว่าได้เกิดความต่างของเสียงสระสั้นยาว e และ ee ในภาษาแล้ว

1.2 สระ o เกิดความต่างด้านความสั้นยาวของเสียงในสมัยอยุธยา โดยมีคู่เทียบรูปสระปรากฏในประวัติโกษาปาน แต่จำนวนคู่เทียบรูปสระที่ปรากฏมีจำนวนเพียงเล็กน้อย คู่เทียบรูปสระของสระ o-oo ปรากฏมากขึ้นในสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น โดยมีการปรากฏมากในเอกสารทุกฉบับจนกระทั่งปัจจุบัน

1.3 สระ e เกิดความต่างด้านความสั้นยาวของเสียงในสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น โดยมีคู่เทียบรูปสระปรากฏในจดหมายเหตุนครราชสีมา 3 คู่เทียบรูปสระที่ปรากฏในสมัยนี้มีจำนวนเล็กน้อย แต่มีการปรากฏมากขึ้นในสมัยรัตนโกสินทร์ตอนกลางและปรากฏในเอกสารทุกฉบับมาจนกระทั่งปัจจุบัน

1.4 สระ u เกิดความต่างด้านความสั้นยาวของเสียงในสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น โดยมีคู่เทียบรูปสระปรากฏในกฎหมายตราสามดวง จำนวนคู่เทียบรูปสระที่ปรากฏในสมัยนี้มีน้อย แต่มีการปรากฏมากขึ้นในสมัยรัตนโกสินทร์ตอนกลาง โดยปรากฏในเอกสารทุกฉบับมาจนกระทั่งปัจจุบัน

อย่างไรก็ตาม การที่ผู้วิจัยสันนิษฐานว่าระยะเวลาตั้งแต่สมัยอยุธยาเป็นต้นมาซึ่งเป็นระยะเวลาที่มีการปรากฏของคู่เทียบรูปสระ อันนำไปสู่การสันนิษฐานว่าเป็นระยะเวลาที่ปรากฏความต่างด้านความสั้นยาวของสระกลางและสระต่ำในภาษาไทยนี้ มิได้เป็นข้อสรุปว่าในระยะเวลาก่อนหน้านี้ไม่มีเสียงสระสั้นยาวปรากฏในภาษาไทย ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่าเสียงสระสั้นยาวน่าจะมิได้อยู่ในภาษาไทยมาเป็นเวลานานแล้ว แต่การออกเสียงสระเป็นเสียงสั้นหรือเสียงยาวคงจะเป็นเพียงแต่เสียงแปรอิสระของกันและกันเท่านั้น มิได้เป็นสิ่งที่มียุทธศาสตร์ในภาษา นั่นคือความแตกต่างของเสียงสั้นยาวไม่อาจแยกความแตกต่างของความหมายของคำ จนกระทั่งเมื่อปรากฏ

คำซึ่งเป็นคู่เทียบเสียงสระสั้นยาว เสียงสั้นยาวจึงมีบทบาทในการจำแนกความหมายของคำซึ่ง
ผู้วิจัยถือว่าเป็นเครื่องแสดงว่าความต่างของสระสั้นยาวเป็นความต่างที่มีนัยสำคัญในภาษาไทย

2. ปัจจัยที่ทำให้เกิดความต่างด้านความสั้นยาวของสระกลางและสระต่ำ

ผู้วิจัยพบว่าปัจจัยที่น่าจะทำให้มองเห็นความต่างด้านความสั้นยาวของสระกลางและสระ
ต่ำมีอยู่ 3 ประการ คือ

2.1 การยืมคำ

จากการศึกษาข้อมูลพบว่า คู่เทียบรูปสระที่ปรากฏในภาษาไทยมีทั้งสิ้น
จำนวน 351 คู่ ในจำนวนนี้เป็นคู่เทียบรูปสระที่มีคำยืมปรากฏอยู่ทั้งสิ้น 219 คู่ คิดเป็นร้อยละ
62.39 ของคู่เทียบรูปสระทั้งหมด

คำยืมที่ปรากฏในคู่เทียบรูปสระเป็นคำยืมจากภาษา 8 ภาษา ได้แก่ บาลี
สันสกฤต เขมร มอญ มลายู จีน ญี่ปุ่น อังกฤษ และภาษาถิ่นเหนือ ในบรรดาคำยืมจากภาษา
เหล่านี้คำยืมที่มีการปรากฏในคู่เทียบเสียงจำนวนมากที่สุด คือ คำยืมภาษาบาลีสันสกฤต ซึ่งมีการ
ปรากฏในคู่เทียบรูปสระจำนวน 150 คู่ คิดเป็นร้อยละ 68.49 ของคู่เทียบรูปสระที่มีการปรากฏ
ของคำยืมทั้งหมด

ผู้วิจัยพบว่าคำยืมน่าจะทำให้มองเห็นความต่างด้านความสั้นยาวอย่างมีนัย
สำคัญของสระกลาง e-ee และ o-oo เนื่องจากคำยืมมีการปรากฏในคู่เทียบรูปสระแบบ <e-x>
<-x> คิดเป็นร้อยละ 81.63 และคำยืมมีการปรากฏในคู่เทียบรูปสระแบบ <Cx>-<(-x)> คิด
เป็นร้อยละ 68.25 นอกจากนี้ยังพบว่าคำยืมภาษาบาลีสันสกฤตทำให้มองเห็นความต่างด้านความ
สั้นยาวของสระกลาง e-ee และ o-oo มากที่สุด เนื่องจากมีการปรากฏในคู่เทียบรูปสระแบบ
<e-x>-<-x> คิดเป็นร้อยละ 75.00 และมีการปรากฏในคู่เทียบรูปสระแบบ <Cx>-<(-x)>
คิดเป็นร้อยละ 81.25

2.2 การสร้างคำใหม่

การที่ผู้วิจัยได้พบว่าคู่เทียบรูปเขียนที่ใช้แทนเสียงสระ e-ee และ o-oo ที่ปรากฏในข้อมูลส่วนมากเป็นคู่เทียบรูปสระในคำพยางค์เปิด ในขณะที่คู่เทียบรูปเขียนที่ใช้แทนเสียงสระ e-ee และ o-oo ส่วนมากเป็นคู่เทียบรูปเขียนในคำพยางค์ปิด ประกอบกับที่ผู้วิจัยได้พบว่าในคำพยางค์ปิดนั้นการออกเสียงสระ e-ee และ o-oo เป็นเสียงสั้นหรือเสียงยาวอาจจะคาดเดาได้จากเสียงวรรณยุกต์ของคำ ซึ่งทำให้ไม่จำเป็นต้องมีคู่เทียบรูปเขียนแทนเสียงสระ e-ee และ o-oo ในคำพยางค์ปิดปรากฏก็ได้ ทำให้ผู้วิจัยคิดว่าการปรากฏคู่เทียบรูปเขียนที่ใช้แทนเสียงสระสั้นยาว e-ee และ o-oo ในคำพยางค์เปิดน่าจะเป็นผลเนื่องมาจากการที่มีการปรากฏคู่เทียบรูปเขียนที่ใช้แทนเสียงสระสั้นยาว e-ee และ o-oo มาก่อนแล้ว

ผู้วิจัยพบว่าคำที่มีเสียงสระสั้น e และ o ในพยางค์เปิดเป็นคำใหม่และคำยืมเท่านั้น ผู้วิจัยสันนิษฐานจากการปรากฏของรูปเขียนแทนเสียงสระสั้น e และ o (คือ รูปเขียน <แ-ะ> และ <เ-าะ>) ว่า คำที่มีเสียงสระสั้นในพยางค์เปิดนี้น่าจะเป็นคำที่เข้ามาในภาษาไทยโดยการยืมคำจากภาษาเขมรก่อน หลังจากนั้นจึงมีการสร้างคำใหม่ที่เป็นคำพยางค์เปิดและมีเสียงสระสั้น โดยการเทียบแบบรูปเขียนแทนเสียงสระในคำใหม่กับรูปเขียนแทนเสียงสระที่ปรากฏในคำยืมภาษาเขมร ทำให้มีคำที่ใช้รูปเขียน <แ-ะ> และ <เ-าะ> ปรากฏในภาษาไทยมากขึ้น ซึ่งการปรากฏของคำใหม่และคำยืมที่เป็นคำพยางค์เปิดและมีเสียงสระสั้นน่าจะทำให้สามารถมองเห็นว่า เสียงสระสั้นในคำพยางค์เปิดที่เป็นคำใหม่และคำยืมแตกต่างจากเสียงสระยาวในคำพยางค์เปิดที่ปรากฏอยู่ก่อนแล้วในคำไทย

จากการศึกษาข้อมูลพบว่า คำใหม่น่าจะทำให้สามารถมองเห็นความต่างด้านความสั้นยาวของสระต่ำ e-ee และ o-oo เนื่องจากคำใหม่มีการปรากฏในคู่เทียบรูปสระแบบ <แ-ะ>-<แ-> คิดเป็นร้อยละ 97.56 และมีการปรากฏในคู่เทียบรูปสระแบบ <เ-าะ>-<อ> คิดเป็นร้อยละ 82.35

2.3 การปรับระบบเสียงให้สมมาตร

การที่ ฟิง-กวย ลี ได้กล่าวถึงความต่างของเสียงสระต่ำ-กลาง a-aa ซึ่งปรากฏในภาษาลูกตระกูลไททุกภาษาที่ปรากฏความต่างของสระสั้นยาว ประกอบกับผู้วิจัยพบว่า ความต่างด้านความสั้นยาวของเสียงสระแต่ละเสียงเกิดขึ้นในภาษาไม่พร้อมกัน ซึ่งทำให้ดูราวกับว่าการปรากฏความต่างด้านความสั้นยาวของเสียงสระหนึ่งที่มีการปรากฏในภาษาก่อน จะเป็นสิ่งที่กระตุ้นให้เกิดความต่างด้านความสั้นยาวของเสียงสระอื่น เพื่อให้ระบบสระของภาษามีความสมมาตรในด้านเสียงสระสั้นยาว การที่ผู้วิจัยได้พบว่าความต่างด้านความสั้นยาวของเสียงสระแต่ละเสียงปรากฏตามลำดับเวลา คือ ความต่างของสระสั้นยาว o-oo ปรากฏก่อนในประวัติโกษาปานในสมัยอยุธยา ความต่างของสระสั้นยาว e-ee ปรากฏในกฎหมายตราสามดวงในสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น ความต่างของสระสั้นยาว ๖-๖๖ ปรากฏในกฎหมายตราสามดวงในสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น และความต่างของสระสั้นยาว ๕-๕๕ ปรากฏในจดหมายเหตุรัชกาลที่ 3 ในสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น ทำให้ผู้วิจัยสันนิษฐานว่าการเกิดความต่างด้านความสั้นยาวอย่างมีนัยสำคัญในภาษาของสระ ๕-๕๕ และสระ ๖-๖๖ อาจเกิดขึ้นโดยเลียนแบบการเกิดความต่างด้านความสั้นยาวอย่างมีนัยสำคัญในภาษาของสระ e-ee และ o-oo ก็ได้

การที่ได้พบว่า คำสี่มมีการปรากฏในคู่เทียบรูปสระแบบ <เ็-x>-<เ-x> จำนวนร้อยละ 81.63 ของคู่เทียบรูปแบบนี้ทั้งหมด และคำสี่มมีการปรากฏในคู่เทียบรูปสระแบบ <Cx>-<เ-x> จำนวนร้อยละ 68.25 ของคู่เทียบรูปแบบนี้ทั้งหมด และการที่ได้พบว่าคำใหม่มีการปรากฏในคู่เทียบรูปสระแบบ <แ-ะ>-<แ-> จำนวนร้อยละ 97.56 ของคู่เทียบรูปแบบนี้ทั้งหมด และคำใหม่มีการปรากฏในคู่เทียบรูปสระแบบ <เ-าะ>-<อ> จำนวนร้อยละ 82.35 ของคู่เทียบรูปแบบนี้ทั้งหมด ผู้วิจัยจึงใคร่จะกล่าวโดยสรุปว่าการสี่มค่าน่าจะเป็นปัจจัยที่สำคัญประการหนึ่งที่ทำให้มองเห็นความต่างด้านความสั้นยาวของสระกลาง e-ee และ o-oo และการสร้างคำใหม่เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้มองเห็นความต่างด้านความสั้นยาวของสระต่ำ ๕-๕๕ และ ๖-๖๖

อภิปรายผล

1. การศึกษาวิจัยเรื่องนี้เป็นการศึกษาที่ใช้ข้อมูลเป็นรูปเขียนแทนเสียงสระที่พบในเอกสารตั้งแต่สมัยสุโขทัยจนถึงสมัยปัจจุบัน ซึ่งผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลจากเอกสารทุกฉบับที่มีอยู่ในสมัยนั้น ๆ แต่เลือกเอกสารบางฉบับมาเป็นตัวแทนของเอกสารในแต่ละสมัย การที่ผู้วิจัยเลือกเอกสารบางฉบับมาเป็นตัวแทนของเอกสารในสมัยหนึ่ง ๆ นั้น อาจจะไม่ครอบคลุมรูปเขียนแทนเสียงสระทุกรูปที่ปรากฏในภาษาไทย เพราะรูปเขียนบางรูปอาจไม่ปรากฏในเอกสารที่ผู้วิจัยใช้เก็บข้อมูลก็ได้ อย่างไรก็ตาม ปัญหานี้เป็นปัญหาปกติและผู้วิจัยได้พยายามแก้ไขความบกพร่องในการเก็บข้อมูลข้อนี้ ด้วยการอ้างอิงการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับรูปเขียนแทนเสียงสระในภาษาไทยที่ละเอียด เช่น การศึกษาของ อิงอร สุพันธ์วัฒน์ (2527)

2. สิ่งที่เป็นปัญหานั้นเนื่องมาจากเอกสารที่ใช้เก็บข้อมูลอีกประการหนึ่งก็คือ ลักษณะของเอกสารที่ใช้ในการเก็บข้อมูลมีความแตกต่างกัน คือ เอกสารที่ใช้เก็บข้อมูลในสมัยสุโขทัย สมัยอยุธยา และสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น มีลักษณะเป็นความเรียงไม่ใช้พจนานุกรม ส่วนเอกสารที่ใช้เก็บข้อมูลในสมัยรัตนโกสินทร์ตอนกลางและสมัยปัจจุบันเป็นพจนานุกรม การเก็บข้อมูลจากเอกสารต่างประเภทกันทำให้ข้อมูลที่ได้อาจไม่สอดคล้องกัน เนื่องจากเอกสารที่เป็นความเรียงก็จะปรากฏเฉพาะค่าเท่านั้นในขณะที่พจนานุกรมจะมีความมากกว่า นอกจากนี้พจนานุกรมแต่ละฉบับก็เก็บค่าแตกต่างกัน บางฉบับอาจจะเก็บค่าที่ใช้ในขณะนั้นมากกว่า บางฉบับเก็บค่าที่ปรากฏในวรรณคดีมากกว่า บางฉบับก็เก็บทั้งค่าที่ใช้ในขณะนั้น ค่าที่ปรากฏในวรรณคดี และค่าที่เลิกใช้ไปแล้ว ดังนั้นข้อมูลจากพจนานุกรมก็ยังมี ความแตกต่างกันอีกด้วย

3. การที่ผู้วิจัยได้พบว่ารูปเขียนกลุ่มที่ใช้แทนเสียงสระ e-ee ซึ่งมีถึง 9 รูป ได้แก่ $\langle \text{เ็} \rangle$ $\langle \text{เ็} \rangle$ $\langle \text{เ็} \rangle$ $\langle \text{เ็} \rangle$ $\langle \text{เ็} \rangle$ $\langle \text{เ็} \rangle$ $\langle \text{เ็} \rangle$ $\langle \text{เ็} \rangle$ และ $\langle \text{เ็} \rangle$ แม้ว่ารูปเขียน $\langle \text{เ็} \rangle$ จะเป็นรูปเขียนเพียงรูปเดียวที่ถูกกำหนดให้ใช้เพื่อแทนเสียงสระสั้น e อย่างแน่นอน แต่การที่ปรากฏรูปเขียนอื่น ๆ ขึ้นมาในภาษาและปรากฏขึ้นในเวลาก่อนที่จะมีการปรากฏรูปเขียน $\langle \text{เ็} \rangle$ ก็ย่อมจะแสดงให้เห็นได้ว่าในภาษาไทยอาจจะมีการสังเกตเห็นความต่างของสระยาวสั้นแล้วก็ได้ จึงมีการรักษาเสียงค่าเดิมซึ่งเป็นเสียงสั้นด้วย $\langle \text{เ็} \rangle$ และให้ค่าที่สังเกตว่าเป็นเสียงยาวเป็น $\langle \text{เ็} \rangle$ แต่จากข้อมูลที่มีอยู่ผู้วิจัยไม่พบว่ามี การปรากฏของค่าที่เป็นคู่เทียบรูปสระ ทำให้

ผู้วิจัยต้องสรุปว่าไม่พบความต่างของสระสั้นยาวที่มีนัยสำคัญในสมัยที่มีการปรากฏรูปเขียนเหล่านั้น อย่างไรก็ตาม การที่ผู้วิจัยไม่พบคู่เทียบรูปสระนั้นอาจเป็นไปได้ว่าไม่ปรากฏค่าที่เป็นคู่เทียบรูปสระในสมัยนั้นจริง ๆ หรืออาจเป็นไปได้ว่าในเอกสารที่ผู้วิจัยเลือกใช้ในการเก็บข้อมูลไม่ปรากฏค่าที่จะเป็นคู่เทียบรูปสระ ซึ่งถ้าหากเป็นเหตุผลประการหลังแล้วก็น่าที่จะได้มีการศึกษาสอบทานเกี่ยวกับช่วงเวลาที่ปรากฏความต่างของเสียงสระสั้นยาวอีกครั้งหนึ่ง โดยการเก็บข้อมูลจากเอกสารทุกฉบับในสมัยที่มีการปรากฏของรูปเขียนแทนเสียงสระ e-ee อีก 8 แบบ

4. ยังมีปัญหาที่น่าจะต้องการคำตอบอยู่อีกประการหนึ่ง คือ เพราะเหตุใดคำสยามจึงเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดความต่างของสระสั้นยาวในภาษาไทยขึ้นได้ ผู้วิจัยมีความเห็นว่าการที่จะสามารถตอบคำถามนี้ได้ นั้นน่าจะต้องการศึกษาลักษณะทางเสียงของคำสยามอย่างลึกซึ้ง ซึ่งจะต้องใช้เวลาในการศึกษานานพอสมควร เพราะคงจะต้องมีการสืบค้นเรื่องคำสยามในเชิงประวัติด้วย ซึ่งในการวิจัยนี้ผู้วิจัยยังมิได้สืบค้นในเรื่องนี้ ข้อมูลที่ผู้วิจัยมีอยู่ในขณะนี้จึงไม่เพียงพอที่จะตอบคำถามดังกล่าวได้ ผู้วิจัยจึงหวังว่าจะมีผู้ที่สนใจศึกษาเรื่องนี้ในโอกาสต่อไป

ข้อเสนอแนะ

งานวิจัยเรื่องนี้ทำให้ผู้วิจัยพบว่ามีสิ่งที่น่าสนใจศึกษาต่อไปอีก คือ

1. เรื่องการเกิดความต่างด้านความสั้นยาวของเสียงสระสูง i i u ที่ผู้วิจัยยังไม่ได้ศึกษา ซึ่งหากมีการศึกษาต่อไปก็จะทำให้เรื่องการเกิดความต่างด้านความสั้นยาวของเสียงสระในภาษาไทยมีการศึกษาครบทุกเสียง และผลของการศึกษาจะยังประโยชน์อย่างยิ่งแก่การศึกษาภาษาตระกูลไทในเชิงประวัติและเปรียบเทียบ

2. ความต่างด้านความสั้นยาวของสระในภาษาลาว เป็นสิ่งที่น่าสนใจศึกษาว่าการปรากฏความต่างของสระสั้นยาวในภาษาลาวซึ่งบราวน์ (1985:140) กล่าวว่า เป็นผลเนื่องมาจากการยืมคำจากภาษาไทยนั้นเป็นจริงหรือไม่ โดยอาจศึกษาได้จากรูปเขียนแทนเสียงสระในเอกสารภาษาลาวในสมัยต่าง ๆ เช่นเดียวกับที่ผู้วิจัยศึกษาในภาษาไทย